

Disseny de mesures per a millorar les actituds respecte del gallec i incrementar-ne l'ús

per Equip d'investigació del Seminari de Sociolingüística de la Real Academia Galega

Resum

El Seminari de Sociolingüística de la Real Academia Gallega¹ presenta en aquest treball una descripció dels principals projectes de recerca duts a terme des de la seva creació, finançats per institucions públiques. Centrem la nostra atenció en el projecte que s'està realitzant actualment i que dona títol a aquest treball.

Durant els anys 90, la Real Academia Galega va elaborar el Mapa Sociolingüístic de Galícia (MSG), un estudi quantitatiu de grans dimensions, amb més de 38.000 entrevistes, en què es feia una descripció detallada de la situació sociolingüística en quatre dimensions: llengua inicial, competència, usos i actituds lingüístiques.

El projecte actual pretén revisar els resultats de la darrera dimensió utilitzant una metodologia diferent, on la triangulació adquireix una especial rellevància, combinant metodologies quantitatives i qualitatives (mesurament indirecte d'actituds, entrevistes en profunditat i grups de discussió).

Els resultats obtinguts per mitjà de la triangulació de diferents metodologies donen uns resultats actitudinals que difereixen en determinats aspectes dels que es van obtenir en el MSG. Destaquen especialment els que fan referència a les resistències respecte de la normalització del gallec, l'anàlisi de les quals ens ha permès proposar una sèrie de recomanacions que puguin servir per actuar i corregir aquesta situació.

Sumari

1. Introducció
2. Instruments i metodologia
 - 2.1 Prova d'aparellament de veus disfressades (*matched-guise*)
 - 2.1.1 Descripció de la mostra
 - 2.1.2 Anàlisi i objectius
 - 2.2 Entrevistes en profunditat
 - 2.2.1 Estructura de l'entrevista
 - 2.2.2 Participants
 - 2.3 Grups de discussió
3. Resultats
4. Propostes d'acció
5. Bibliografia

1. Introducció

El Seminario de Sociolingüística de la Real Academia Galega ha dut a terme diferents recerques sobre la situació sociolingüística de Galícia en col·laboració amb entitats públiques des de la seva creació l'any 1990. A més del projecte ressenyat en aquest article, el Seminario de Sociolingüística de la RAG, en col·laboració amb la Dirección Xeral de Política Lingüística de la Xunta de Galicia, es va encarregar d'elaborar el Mapa Sociolingüístico de Galícia, per tal de conèixer la situació lingüística a Galícia atès que existia una manca de dades fiables sobre la vitalitat i la realitat actuals del gallec.

¹ L'equip d'investigació del Seminari de Sociolingüística de la Real Academia Galega està format per les persones següents: Antonio Fernández Salgado, Xaquín Loredo Gutiérrez, Håkan Casares Berg, Isabel Suárez Fernández, Manuel González González, Modesto Rodríguez Neira, Agustín Dosil Maceira, José Pérez Vilariño, Arturo X. Pereiro Rozas, Eulogio Real Deus.

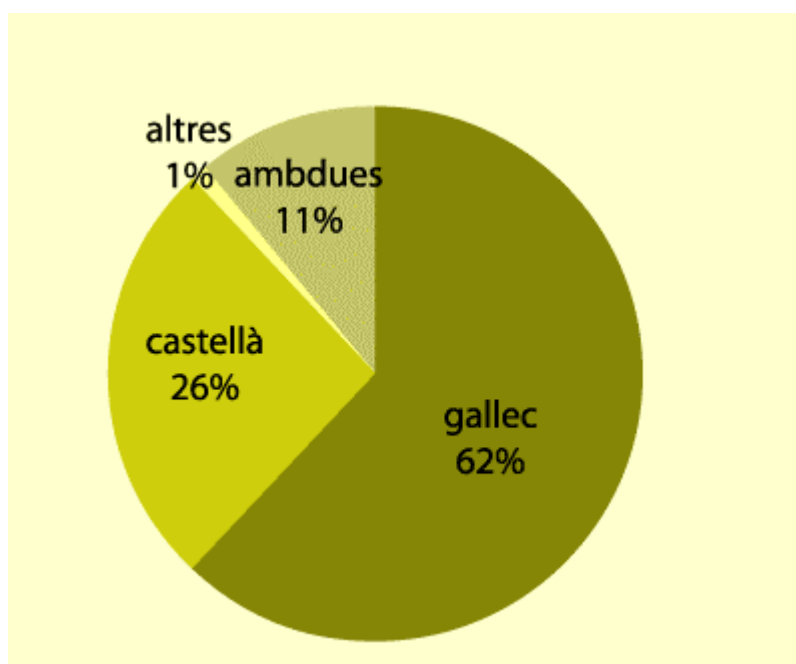
La preparació d'aquest estudi es va iniciar l'any 1992 i va acabar el 1996 amb la publicació de l'últim dels tres volums que integren el MSG. Es varen realitzar 38.897 entrevistes (annex 1) entre la població de més de 16 anys resident a Galícia. Es varen establir 36 sectors en funció del tamany del municipi i del percentatge de població ocupada en les diferents activitats econòmiques. Dins de cadascun dels sectors, la mostra es va repartir de manera proporcional entre els municipis que la integraven, i es varen assignar quotes per grups d'edat i sexe. El qüestionari es componia de 148 preguntes, alguna de les quals amb subdivisions, amb la qual cosa el nombre de variables obtingudes va ser de 170. Els aspectes abordats en el qüestionari són els següents:

- a) Dades d'identificació personal de l'entrevistat: nom, lloc de naixement i de residència, sexe, edat, professió, estudis, etc.
- b) Competència lingüística: coneixement del gallec de l'entrevistat i de la seva família.
- c) Història (socio)lingüística de l'entrevistat: llengua inicial, llengua usada en l'àmbit escolar, llengua usada pels familiars més propers, etc.
- d) Usos lingüístics de l'entrevistat en diferents situacions: en l'entorn familiar, amb els amics, a la feina, amb l'Administració, etc.
- e) Actituds i prejudicis lingüístics: en relació amb l'ús del gallec en diferents espais, la utilitat del gallec en relació amb el castellà, l'augment de l'ús del gallec, els gallegoparlants, els castellanoparlants, etc.
- f) Consciència sociolingüística de l'entrevistat: llengua habitual dels joves, futur de les llengües a Galícia, nivell d'ús del gallec en diferents moments de l'últim mig segle, etc.
- g) Preguntes de control (a càrrec de l'entrevistador).

El mapa sociolingüístic de Galícia va ser publicat per la Real Academia Galega en tres volums, en format llibre (Seminario de Sociolingüística, 1994, 1995, 1996) que recullen una síntesi de les dades més significatives, utilitzant tres paràmetres bàsics, la competència en gallec, els seus usos i les actituds respecte d'aquesta llengua.

Un dels resultats més destacables contingut en el primer volum del MSG és la constatació del fenomen de ruptura de la transmissió intergeneracional del gallec. Així, tot i que la majoria de la població gallega (62,4%) declara tenir el gallec com a llengua inicial, aquesta proporció canvia de forma significativa en funció de l'edat. La diferència entre gallegoparlants i castellanoparlants inicials des del grup de més edat (més grans de 65 anys) fins al més jove (entre 16 i 25 anys) és de més de 70 punts. De més a més, entre els joves de menys de 20 anys el castellà passa a ser la llengua inicial més freqüent, independentment de característiques tan rellevants com el lloc de residència al naixement.

Gràfic 1: Llengua inicial a Galícia

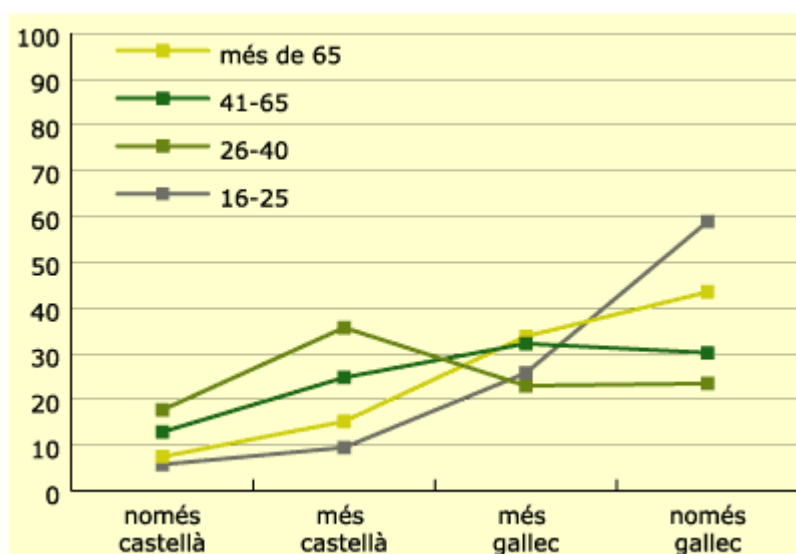

Pel que fa a les competències lingüístiques, el MSG mostra la existència d'un domini elevat de les competències orals en llengua gallega. Així, pràcticament la totalitat dels entrevistats declara entendre el gallec (97, 1%) i una àmplia majoria es considera capaç de parlar-lo (86,4%). Les competències escrites són no obstant això més limitades, ja que menys de la meitat de població sap llegir en gallec (45,9%) i poc més d'una quarta part pot escriure en aquesta llengua (27,1%).

Pel que fa als usos lingüístics, el MSG reflecteix que la llengua majoritària a Galícia és el gallec. Així, gairebé el 70% dels entrevistats declaren parlar només (38,7%) o preferentment (29,9%) aquesta llengua. Tot amb tot, l'ús del gallec varia en funció de variables com el lloc de residència, l'edat, el nivell d'estudis o la classe social. A grans trets, el MSG constata un descens general del gallec des dels sectors rurals fins als de poble i dels de poble fins a les ciutats. L'ús del gallec també disminueix d'acord amb l'edat i en els grups amb major nivell educatiu i amb un estatus socioeconòmic més elevat.

Si ens fixem en la relació entre llengua habitual i edat, el MSG exposa un procés de substitució lingüística preocupant.. En el conjunt de Galícia, el castellà ha passat a ser la llengua predominant entre els més joves (el 53,4% dels entrevistats amb edats compreses entre 16 i 25 anys només parla o ho fa preferentment en aquesta llengua).

Gràfic 2. Llengua habitual a Galícia

Al mateix temps es va lliurar a la Xunta de Galícia un informe global, amb totes les dades analitzades i amb un nivell d'especificació molt superior al que apareix als volums publicats que, tot i ser molt detallats, no són més que la síntesi de les dades recopilades en el mapa. El Seminario de Sociolingüística de la Real Academia Galega va elaborar la part gallega del projecte *Developing Policies to improve the Conversion of Language Competence in Language Use among young Adult Groups*. L'objectiu del projecte era desenvolupar sistemes per a millorar el pas de la competència a l'ús en grups de gent jove. El treball va ser coordinat per Pádraig Ó Riagáin de l'Institut Lingüístic d'Irlanda (The Linguistics Institute of Ireland) i varen participar, a part del Seminario de Sociolingüística de Galícia, les Direccions Generals de Política Lingüística de Catalunya i Euskadi, el Research Centre Wales, així com l'esmentat Institut Lingüístic d'Irlanda.

La part referent a Galícia consisteix en un estudi macroquantitatiu sobre la congruència o no-congruència entre competència oral i ús de la llengua gallega en una submostra de població compresa entre els 16 i els 34 anys, que va servir de font per a un estudi posterior sobre la influència de les xarxes socials en aquesta congruència. D'altra banda, també s'estudiava la influència dels canvis en les xarxes socials d'interacció quotidiana sobre la conducta lingüística dels parlants.

Els resultats d'aquesta recerca a Galícia estan publicats en dos articles: Fernández Rodríguez, M. i Rodríguez Neira, M. (1998 a) i Fernández Rodríguez, M. i Rodríguez Neira, M. (1998 b).

El Seminario de Sociolingüística de la Real Academia Galega està desenvolupant actualment el projecte *Deseño de medidas para mellorar las actitudes cara ó galego e incrementar o seu uso*, finançat per la Direcció General de Política Lingüística de la Xunta de Galícia. Aquest projecte, iniciat el març de 1999, està en la seva fase de conclusió i els resultats es publicaran pròximament en forma de monografia.

Deseño de medidas para mellorar las actitudes cara ó galego e incrementar o seu uso neix com a resposta a la necessitat feta palesa pel Mapa Sociolingüístic de Galícia (MSG), (RAG: 1994, 1995, 1996), d'establir mesures d'acció dirigides a aturar el descens de l'ús del gallec en els sectors de població més jove. El principal objectiu d'aquest projecte és descobrir quins aspectes hi ha al darrere del descens de l'ús del gallec en determinats col·lectius. Els responsables de les àrees implicades (sociolingüística, psicologia i sociologia) han concretat uns objectius comuns i unes línies metodològiques de recerca que resumim tot seguit:

1. Tractar de detectar a partir de les dades del MSG els grups socials on s'observi un rebuig cap al gallec.
2. Detectar la possible existència d'actituds negatives latents entre la joventut.
3. Relacionar les actituds lingüístiques amb la història lingüística dels individus.
4. Observar els discursos socials dels joves respecte del gallec.

Les dades del MSG proporcionaven una panoràmica global de la situació sociolingüística de Galícia, tot i que aquest estudi no permetia extreure mesures d'acció destinades a incrementar l'ús de llengua, ja que entre altres coses, es detectava poca *consistència* entre actituds i usos lingüístics de la població general i, en especial, de la joventut.

És per això que es va prendre la decisió de dissenyar una sèrie d'instruments experimentals que permetessin, d'una banda, un mesurament indirecte i, de l'altra, una anàlisi qualitativa d'aquesta realitat sociolingüística per tal d'aprofundir en aspectes relacionats amb els fenòmens estudiats, que no podrien ser abordats amb un mesurament directe de les actituds ni amb mètodes quantitius d'investigació social. Les tècniques elegides van ser les següents:

- Prova d'aparellament de veus disfressades (annex 2)
- Entrevistes en profunditat (annex 3)
- Grups de discussió (annex 4)

Mitjançant la complementaritat de les dades obtingues amb aquestes tècniques es podia verificar la relació existent entre les històries de vida, les actituds i els comportaments lingüístics d'individus que difereixen en la seva caracterització sociolingüística i sociodemogràfica. A partir dels resultats obtinguts mitjançant aquestes tècniques d'anàlisi es redactarà una sèrie de mesures destinades a aturar el descens en l'ús del gallec entre els joves.

2. Instruments i metodologia

2.1 Prova d'aparellament de veus disfressades (matched-guise)

Un requisit establert inicialment en el disseny dels instruments va ser la necessitat d'avaluar indirectament les actituds, és a dir, explorar les valoracions actitudinals indirectes dels joves gallecs sobre un jove i una jove que s'expressen en quatre varietats lingüístiques diferents ("gallec sense accent gallec", "gallec tradicional", "castellà amb accent gallec", "castellà sense accent gallec"). Tècnicament, s'entenia per *accent* una manera de pronunciar (Laver 1994) i es definia en termes fonètics i prosòdics (concretament, sistema vocàlic i entonació en pauses d'enumeracions, respectivament).

Amb aquest propòsit es va aplicar una adaptació de la tècnica d'aparellament de veus disfressades (Lambert, Hodgson, Gardner i Fillebaum, 1960) en què els individus escoltaven 16 veus (8 d'home i 8 de dona) de persones d'edats compreses entre 24 i 34 anys. Les 4 veus d'home i les 4 veus de dona (*emmascarades*) pertanyien al mateix home i a la mateixa dona, respectivament, i cadascuna de les quatre es corresponia amb una de les varietats lingüístiques manipulades. Les vuit veus restants (de farcit) pertanyien a diferents persones i estaven distribuïdes per igual entre les varietats lingüístiques considerades.

2.1.1 Descripció de la mostra

Per tal d'obtenir conclusions extrapolables es va dissenyar una mostra representativa integrada per 400 persones d'edats compreses entre 14 i 20 anys que estaven duent a terme estudis no universitaris (secundària, batxillerat o cicles formatius) als centres educatius de Galícia. Per a elaborar la selecció de la mostra es va tenir en compte el lloc de residència i el sexe dels enquestats, basant-nos en les dades de la revisió de 1998 del Censo de Poblaciones i Viviendas de 1991.

Àmbit	Galícia
Població	Estudiants entre 14 i 20 anys amb estudis no universitaris
Tipus de mostra	Conglomerats amb afixació proporcional en funció del sexe i del lloc de residència (unitat última: alumne)
Hipòtesi pitjor	$p=q=50$
Error màxim desitjat a nivell global	$\pm 5\%$
Nivell de confiança	95 % ($\alpha= 0.05$)
Tamany de la mostra	400 subjectes
Recollida de dades	Aplicació d'una adaptació de la tècnica <i>matched guise</i> als centres educatius gallecs seleccionats

2.1.2 Anàlisis i objectius

Les anàlisis estadístiques aplicades (model lineal general de mesures repetides, anàlisi de *clusters*, anàlisi de diferències individuals, anàlisi de regressió lineal i anàlisi de correspondències) tenien com a objectiu:

- Determinar l'existència de diferències significatives en les valoracions de les varietats lingüístiques d'acord amb variables intrasubjecte (sexe, llengua i accent de les màscars) i intersubjectes (lloc de residència, llengua habitual, llengua en què els pares parlaven amb el subjecte i sexe de l'avaluador).
- Estudiar la similitud percebuda entre les diferents varietats lingüístiques.
- Analitzar quines són les característiques personals que constitueixen les dimensions subjacents en l'avaluació de les varietats lingüístiques.
- Analitzar estereotips físics associats a les diferents varietats lingüístiques manipulades.

2.2 Entrevistes en profunditat

Per mitjà de l'entrevista en profunditat de preguntes llistades es pretenia sondejar la història i les experiències personals dels individus seleccionats. Aquesta tècnica és considerada molt útil per obtenir informació sobre com els subjectes actuen i reconstrueixen el sistema de representacions socials en les seves actituds i comportaments individuals, i per consegüent vam intentar apropar-nos a les representacions socials associades a dues llengües en contacte i als esdeveniments viscuts de forma individual al seu voltant.

2.2.1 Estructura de l'entrevista

Les entrevistes es divideixen en blocs temàtics que tracten de discernir l'àmplia varietat d'aspectes que d'alguna manera poden incidir en l'objecte de la recerca:

Història de vida

El comportament vital sembla ser un factor determinant en les tries lingüístiques dels parlants, i pot explicar, almenys en part, algunes de les diferències grupals reflectides en el MSG, com les que vénen donades per la llengua materna i el lloc de residència. Es va investigar allò que anomenem "història de ciutadà", per mitjà de la qual es va sondejar la

classe social de la família a més de l'origen i el destí de les migracions familiars i altres agents de socialització i les relacions amb persones de fora de Galícia. D'altra banda, la dimensió "treball, oci i consum" va mirar de sondejar l'estil de vida dels participants i de les seves famílies que poden reflectir la autoidentificació dels individus amb un determinat grup social. També el currículum professional de l'entrevistat i les característiques de les persones amb què es relaciona en l'àmbit laboral, les activitats d'oci i la relació que pot haver-hi entre el comportament lingüístic i la trajectòria social de la família

Etnicitat i història

A través d'aquestes dimensions es va explorar la importància de la autoidentificació ètnica i el nivell d'autoestima derivat d'aquesta autoidentificació. Per tractar aquesta qüestió, s'han investigat aspectes, com ara els coneixements dels entrevistats respecte del desenvolupament històric del grup i el grau d'adhesió a la cultura popular tradicional, els requisits que els informants consideraven necessaris sobre la pertinença al grup (ser gallec) i la solidaritat amb aquest.

Consciència metacomunicativa

Aquesta dimensió obre l'última i més extensa part del guió de l'entrevista que inclou preguntes que tenen com a objectiu conèixer la valoració dels subjectes tant sobre la llengua en un sentit ampli, como sobre els àmbits en què està present i sobre els subjectes que la utilitzen.

Es va investigar la valoració que fa el subjecte dels usos legítims de la llengua i la percepció de la seva pròpia capacitat per usar-la amb correcció. També el grau de lleialtat lingüística i les reaccions que suscita, així com la percepció que tenen els subjectes de la llengua més adequada per a cada context. De més a més, es va analitzar el prestigi de la llengua per als informants en diferents àmbits d'ús.

La percepció de la situació lingüística en l'entorn de l'entrevistat intenta esbrinar, d'una banda, la impressió del subjecte respecte de la llengua predominant en el seu entorn, i de l'altra, el seu punt de vista sobre la relació entre les dues llengües en contacte. Les experiències personals del subjecte s'exploren a través de la seva història lingüística. Finalment, i tenint en compte la rellevància de l'escola en el procés de normalització, es va observar la valoració de l'assignatura de gallec i dels professors que la imparteixen.

2.2.2 Participants

Mitjançant la realització d'entrevistes en profunditat no es va buscar significativitat en els perfils dels informants, ja que la relació entre els diferents tipus de discurs i la caracterització socioestructural dels individus va ser tractada en detall per mitjà dels grups de discussió.

El total de mostra d'informants estava integrat per 12 individus, set dones i cinc homes d'edats compreses entre 21 i 31 anys. La procedència geogràfica dels informants és molt heterogènia: tres van néixer en l'àmbit rural, dos en pobles, set a ciutats i els altres dos, fora de Galícia. Pel que fa a la seva llengua habitual, la meitat es consideren gallegoparlants i l'altra castellanoparlants. Tres dels informants són neoparlants de gallec i dos havien canviat la seva llengua habitual del gallec al castellà.

Per tal d'evitar biaixos i una incidència alta de respostes de desig social, els entrevistats no sabien, en principi, l'autèntic objectiu de l'entrevista i contestaven les preguntes relacionades amb la llengua a la part final. De més a més, a fi i efecte de crear un clima que permetés empatitzar sense dificultats, l'entrevistador es va acomodar a la llengua habitual de l'entrevistat, ja que coneixia les característiques sociolingüístiques de l'informant, la qual cosa permetia que s'afirmés en el seu context lingüístic.

2.3 Grups de discussió

L'elecció del grup de discussió com a instrument d'investigació de les actituds lingüístiques es basa en la necessitat de determinar la relació existent entre les actituds inherents als diferents discursos socials i les característiques socioestructurals dels grups socials que els creen i reproduïxen.

Tot i que la producció dels diferents grups ha de ser el més lliure i oberta possible, va ser necessari establir un guió amb una relació de temes que consideràvem rellevants per a la investigació. Un cop el moderador especificava el tema general objecte del debat només intervenia de tant en tant per introduir nous aspectes relacionats amb el fenomen d'interès. Els temes introduïts pel moderador van ser els següents:

- Percepció de la situació actual del gallec.
- Opinions sobre les causes de la situació actual de la llengua.
- Percepció social dels esforços institucionals per promoure l'extensió de la llengua.
- Valoracions respecte de la situació del gallec en l'ensenyament.
- Valoracions respecte de la situació del gallec en el àmbit laboral.
- Estereotips etnolingüístics.
- Diagnòstic de la situació.

Els criteris que a priori consideràvem fonamentals per formar grups eren edat, llengua habitual, sexe i lloc de residència. Es va acordar elaborar grups de joves que parlessin només o predominantment en una o altra llengua i en cadascun dels tipus d'hàbitat (rural, *vilego* i urbà)², intentant respectar l'heterogeneïtat intragrupal pel que fa a l'edat i sexe dels participants. Un requisit per a la participació en els grups era que els membres no es coneguessin entre si, i en cap cas no podia existir un coneixement previ entre el moderador i els informants.

Participants

Es van formar grups integrats per gallegoparlants i castellanoparlants en cadascun dels tres tipus d'hàbitat de residència (rural, *vilego* i urbà) i dos per tipus d'hàbitat, a més d'un grup-pilot bilingüe. A causa de l'heterogeneïtat en els usos lingüístics urbans de Galícia, vam creure necessari establir una tipologia de les ciutats gallegues atenent a la llengua predominant en cadascuna d'elles. Mitjançant una anàlisi de correspondències que determinava l'associació existent entre les ciutats gallegues i els seus usos lingüístics es van establir les ciutats en què es durien a terme els grups de discussió: Santiago de Compostela, Ourense, Vigo i A Coruña, excloent per consegüent Pontevedra, Lugo i Ferrol. Els altres grups, *vilego* i rural van tenir lloc a Baiona (Pontevedra) i Maceda (Ourense), respectivament.

3. Resultats

Les primeres anàlisis obtingudes dels resultats de la prova d'aparellament de veus disfressades, tenien com a finalitat estudiar quin tipus de variables estaven influïnt en les valoracions actitudinals dels joves gallegues. Per això vam utilitzar una tècnica multivariant (model lineal general de mesures repetides). Dels resultats, es pot deduir que els joves gallegues mostren unes actituds bastant homogènies respecte dels parlants que s'expressaven en les varietats lingüístiques manipulades, ja que les seves valoracions no estaven influenciades pel seu hàbitat de residència, ni pel seu sexe o per la seva llengua materna o llengua habitual.

Mitjançant aquesta anàlisi vam obtenir tretze contrastos significatius. Vuit estaven determinats per la presència o absència d'accent gallec en les màscares. Els joves percebien com més *intel·ligent, atractiu, cult, innovador, amb capacitat de lideratge, pràctic, amb interès en progressar i confiança en si mateix* la màscara quan no exhibia acent gallec.

Una altra de les variables que influïa en les valoracions dels joves era el sexe de l'interlocutor. Aquesta interactuava amb l'accent, de manera que els joves valoraven més negativament les màscares femenines en les característiques d'*atractiu, intel·ligència i lideratge* quan exhibien acent gallec.

Es constata una absència d'importància de la variable llengua en les valoracions actitudinals dels subjectes, tant si actua de manera aïllada com si ho fa en interacció amb

² Nuclis de població de menys de 10.000, entre 10.000 50.000 amb més de 50.000 habitants, respectivament.

altres variables. Els resultats obtinguts per mitjà de la tècnica de *cluster* confirmen que la llengua utilitzada (i.e. gallec o castellà) influeix en menor mesura que l'accent gallec i el sexe de la màscara en la categorització social dels interlocutors. Per als joves, la combinació de variables que determina en major mesura la categorització social dels interlocutors fa referència a una dona quan s'expressa en les varietats amb accent manipulades (i.e. gallec tradicional i castellà amb accent).

Un cop determinades les variables que influeixen en la valoració actitudinal dels joves gallecs passem a determinar quines eren les característiques personals que constituïen les dimensions a partir de les quals categoritzaven els parlants, basant-nos en altres estudis que utilitzaven aquesta mateixa tècnica (Bradac, 1990; Edwards, 1999; Fasold, 1984; Giles i Coupland, 1991)

Utilitzant l'Anàlisi de Diferències Individuals (INDSCAL) vam comprovar que els homes quan parlen sense accent gallec reben puntuacions més altes en la dimensió de l'estatus (i.e. *lideratge, interès en progressar o confiança en si mateix*) i baixes en la dimensió de solidaritat (i.e. *atractiu físic, divertit, sentit de l'humor i simpàtic*). No obstant això, quan és la dona qui parla amb accent, la característica *orgull* determina la dimensió, associada a l'èxit social, però amb un marcat caràcter pejoratiu.

Les varietats amb accent gallec estan determinades positivament per característiques que pertanyen a la dimensió de solidaritat, associades a la integritat personal com ara *oberta o generosa*, o d'empatia com ara *divertit o amb sentit de l'humor*, i, a la vegada referides a aspectes relacionats amb estatus associats a valors tradicionals (i.e. *treballador*).

De més a més, las varietats amb accent gallec estan associades negativament a característiques de la dimensió d'estatus, com *lideratge, atractiu físic, intel·ligència, cultura i orgull*. En contrast amb la dimensió anterior, quan la veu era de dona i parlava en les varietats amb accent gallec, la característica amb un major pes era *fidel*, en la dimensió de solidaritat i associada a valors tradicionals, sobretot quan és acompanyada de la característica *treballadora*. La que presenta menor pes és *atractiu físic*.

En les aproximacions qualitatives (entrevistes en profunditat i grups de discussió) hem detectat certes diferències amb els resultats d'altres treballs que, sondejant la mateixa realitat, utilitzaren opcions metodològiques diferents en la recollida i anàlisi de dades com poden ser les del Mapa Sociolingüístic de Galícia (Seminario de Sociolingüística, 1994, 1995, 1996).

En les entrevistes en profunditat, els elements identitaris de la condició de *gallec* estan definits pels participants en termes subjectius, la qual cosa propicia que la llengua no sigui un element consensuat en la definició de la identitat dels joves gallecs. Els individus entenen que parlar gallec és un requisit para considerar-se gallec en funció de la llengua habitual de l'entrevistat, és a dir, els gallegoparlants creuen en major mesura que els castellanoparlants que és gallec qui parla gallec. De més a més, alguns castellanoparlants són més reticents a considerar la rellevància de la llengua com a element d'identificació grupal o, fins i tot, a acceptar qualsevol tipus de classificació ètnica perquè perceben una exclusió potencial en aquest discurs.

Mostrar-se gallec fora de Galícia no és positiu, i de més a més, viure fora de Galícia sembla no propiciar, entre el jovent, un sentiment que afavoreixi un major afecte cap a Galícia i al gallec, sinó més aviat el contrari.

El canvi de llengua habitual està mal considerat, amb la particularitat que els individus que han canviat al castellà acostumen a ser avaluats amb indulgència, ja que s'interpreta que la seva conducta és fruit de la ignorància, mentres que els individus que han canviat al gallec són avaluats amb duresa i intransigència, entenent que és una conducta *ridícula, pretenciosa* i fruit d'una ideologia nacionalista. Els entrevistats neoparlants de gallec narren episodis vitals d'exclusió i marginació per motius lingüístics. Els individus que han canviat el seu accent per varietats tradicionals també són pitjor valorats que els que ho han fet per varietats fonològiques més properes al castellà.

El coneixement sobre membres del grup que foren il·lustres en el passat es redueix a escriptors, la qual cosa mostra una predisposició a plegar-se als elements (reflectits i representats per personatges) d'identitat de la cultura castellana.

Els informants associen la difusió de la norma escrita amb un estàndard oral negativament caracteritzat i que consideren imposat. La majoria prima la llibertat

individual enfront l'adopció d'un estàndard³, la qual cosa suposa en el fons la negació de la norma. Davant d'això, i d'una manera contradictòria, les opcions ortogràfiques no normatives també són avaluades negativament. Els criteris que determinen la autenticitat lingüística estan basats en factors com la *naturalitat*, l'*espontaneïtat*, la *comoditat*, la *ruralitat* i els *costums tradicionals*.

La convergència lingüística és una demanda de molts castellanoparlants, i una concessió que els gallegoparlants comprenen i justifiquen quan es realitza cap al castellà. La convergència en gallec té un sentit de filiació. En general, en la convergència en castellà pesa més la dimensió d'estatus mentre que en la convergència en gallec pesa més la dimensió de *solidaritat*. Existeix, no obstant això, una tendència perquè certs entrevistats gallegoparlants, per als qui la llengua resulta un element clau de la identitat personal, siguin molt crítics envers l'absència de convergència en gallec.

Pel que fa a la utilitat, no es percep que el gallec tingui rendibilitat social fora del grup social de referència, excepte en determinats cercles universitaris i de l'Administració. En relació amb això, els informants creuen que els gallecs han de parlar ambdues llengües, en un discurs que confon sistemàticament dues dimensions: la competència i l'ús, valorant en general més la competència, que justifica una situació asimètrica. Entre els gallegoparlants en general, es considera que el gallec hauria de merèixer una atenció especial de la societat i dels actors implicats en el procés de normalització.

El principal paper que el gallec ha de tenir en l'ensenyament també se centra en les competències, la qual cosa indica que per a molts joves gallecs, l'escola no s'ha d'utilitzar com un instrument vinculat a aspectes identitaris, és a dir, l'escola no té perquè fomentar l'ús del gallec.

De més a més, la llengua habitual dels informants sembla condicionar les actituds generals al voltant dels temes tractats en l'entrevista formant un contínuum que va des d'unes actituds negatives fins a unes actituds molt positives seguint aquest ordre: parlants de castellà urbans o *vilegos*, gallegoparlants rurals i neoparlants de gallec urbans.

De l'anàlisi dels grups de discussió duts a terme, podem concloure que la creació i reproducció de les representacions respecte de la situació actual de la llengua gallega està determinada pel grup social de referència en què estan integrats els participants. Així, la creació d'escenaris on els actors compartien característiques com la llengua habitual i el lloc de residència (sobretot la primera), reforçava els sentiments de pertinença al grup representat i afavoria l'emergència de discursos consistents amb els *coneixements de sentit comú* rellevants per al grup.

Hem pogut constatar l'existència d'un contínuum actitudinal que, en el seu pol negatiu, abastaria actituds de rebuig vinculades a l'absència d'identificació amb els trets identitaris associats a la llengua, i en el seu pol positiu, integraria actituds consistents amb el seu ús com a tret extern d'adhesió simbòlica a la identitat cultural gallega. Aquests pols del contínuum coincideixen amb les representacions socials de dos grups minoritaris de joves. El primer estaria integrat per residents en ciutats, monolingües en castellà i amb escasses competències actives en gallec. En aquest grup les relacions entre les dues llengües son percebudes de manera conflictiva, i els avenços en l'extensió dels seus usos socials es consideren una amenaça per al castellà. El segon grup estaria format per gallegoparlants monolingües residents en l'àmbit urbà que, en algun moment de les seves vides van prendre la decisió d'utilitzar el gallec, en considerar-lo un element central de la identitat col·lectiva gallega. Entre un i altre pol se situa la major part dels joves que han participat en aquest estudi.

En els grups de castellanoparlants trobem factors que suposen importants barreres per a estendre l'ús del gallec: hàbit d'utilitzar el castellà en tots els àmbits rellevants d'interacció, percepció d'un entorn majoritàriament castellanoparlant, valoració negativa sobre la utilitat de parlar gallec en la majoria dels àmbits socials, i existència de prejudicis basats en la persistència d'estereotips tradicionals (*bast, poc cult*) i en l'emergència de nous estereotips (*nacionalista, snob*).

En l'àmbit laboral s'acostuma a identificar l'ús del gallec amb professions de baix prestigi o, marginalment, amb l'àmbit docent i de l'administració, aspecte que incideix en l'escassa valoració de la utilitat de l'ús del gallec com a llengua habitual.

³ Els informants entenen *norma, estàndard, gallec cult* com un conjunt en la llengua escrita que de més a més extrapolen a la parla.

La percepció d'una major preocupació en altres comunitats autònomes per a les seves llengües pròpies provoca sentiments ambivalents en què es barreja la culpabilitat per no fer prou per la nostra llengua i el rebuig d'aquests models, justificat per una suposada major tolerància dels gallecs.

Sobre la situació del gallec en l'ensenyament existeix un discurs majoritari que es pot definir com "del multilingüisme", que consisteix en expressar valoracions positives cap a l'aprenentatge de diverses llengües. El debat, no obstant això, acostuma a mantenir-se en el pla de les competències lingüístiques, i s'evita traslladar-lo a l'esfera dels usos.

Es delega la responsabilitat de la conservació de la llengua gallega a instàncies supraindividuals i així s'evita la possible dissonància que comporta la inconsistència entre les actituds expressades i el comportament individual.

En els grups de gallegoparlants, hem detectat, en general, un compromís important amb l'ús del gallec i una voluntat per fer-lo extensiu a tots els àmbits de la vida social. Cal subratllar que hi ha diferències destacables en les representacions de la situació entre neoparlants de gallec urbans (amb les valoracions més negatives sobre la situació actual) i parlants rurals amb el gallec com a llengua inicial.

Els gallegoparlants que resideixen en l'àmbit rural o hi han nascut i mantenen importants vincles amb ell, valoren de forma més positiva la situació global del gallec i la millora del seu prestigi social, a causa de la presència del gallec en els mitjans de comunicació i en l'esfera de l'Administració.

La comparació d'aquesta situació negativa amb la d'altres comunitats amb llengua pròpia es tradueix en un sentiment d'inferioritat. Tendeix a assumir-se un discurs d'autoinculpació, i s'atribueixen les causes de la situació a les suposades característiques antropològiques de la comunitat etnolingüística formada pels gallecs (*manca d'orgull, absència de líders...*).

Entre els gallegoparlants que tenen el gallec com a llengua inicial, trobem elements que poden incidir en un canvi de llengua habitual a favor del castellà. En la mesura que els membres d'aquest grup incorporen al seu discurs els valors dels parlants compromesos s'habiliten els mecanismes que eviten el canvi al castellà.

4. Propostes d'acció

A partir de les conclusions obtingudes en aquesta recerca sobre actituds lingüístiques a Galícia, el Seminario de Sociolingüística de la Real Academia Galega proposa una sèrie de recomanacions i mesures d'acció. Resulta evident que l'interès d'aquest treball se centra en realitzar un diagnòstic partint de la manca de congruència descrita anteriorment. Per consegüent, les mesures que s'adopten estaran orientades en aquesta direcció.

Les mesures d'acció han de basar-se en els diferents tipus de factors que determinen en cada grup social la resistència davant d'un major ús del gallec com a llengua habitual. Les línies generals que han d'orientar-les es ressenyen tot seguit.

Amb l'objectiu de superar les resistències basades en factors ambientals com la percepció d'un entorn majoritàriament castellanoparlant, especialment entre joves residents en les ciutats, s'han de dissenyar mesures dirigides a fomentar el contacte de castellanoparlants amb àmbits on l'ús del gallec té una presència elevada.

És necessari fomentar en aquest mateix grup la millora en la percepció sobre les seves competències orals.

Pel que fa a les resistències relacionades amb aspectes actitudinals, cal aplicar mesures dirigides a millorar en el conjunt de la joventut la valoració respecte de la utilitat de la llengua gallega. S'ha de promoure la difusió de models de prestigi associats a determinades varietats del gallec, relacionant-los en major mesura amb esferes com la socioeconòmica i en menor mesura amb àmbits polítics o culturals.

També s'han d'oferir models de prestigi associats a l'ús oral del gallec percebut com a *normatiu*. És necessari de més a més difondre el missatge que el gallec és una única llengua amb nombroses varietats.

És fonamental prestigiar l'únic col·lectiu de parlants de gallec que experimenta un increment, el de neoparlants, tractant d'evitar la percepció que lliga l'ús del gallec d'aquest col·lectiu amb una militància nacionalista.

És necessari també elaborar accions dirigides a enfortir una identitat etnolingüística positiva entre joves gallegoparlants de l'àmbit rural, atesa la preocupant predisposició a canviar de llengua detectada en aquest col·lectiu.

5. Bibliografia

- Seminario de Sociolingüística (1994). *Lingua inicial e competencia lingüística en Galicia*. A Coruña: Real Academia Galega.
- Seminario de Sociolingüística (1995). *Usos lingüísticos en Galicia*. A Coruña: Real Academia Galega.
- Seminario de Sociolingüística (1996). *Actitudes lingüísticas en Galicia*. A Coruña: Real Academia Galega.
- Fernández Rodríguez, M. y Rodríguez Neira, M. (1998). "A relación entre competencia e uso do galego", *Cadernos de Lingua*, 17 (pp. 25-46).
- Fernández Rodríguez, M. y Rodríguez Neira, M. (1998). "O papel das redes sociais na relación entre competencia e uso do galego", *Cadernos de Lingua*, 17 (pp. 25-46).

Equip d'investigació del Seminario de Sociolingüística

Real Academia Galega
fg251051@usc.es

Annex 1

QÜESTIONARI DEL MAPA SOCIOLINGÜÍSTIC DE GALÍCIA

Bon dia/bona tarda.

Estem duent a terme a Galícia, per encàrrec de la Real Academia Galega, una enquesta sobre l'ús de la llengua gallega i els factors que hi influeixen. Per a nosaltres, seria molt interessant conèixer les seves idees i opinions al respecte. Per això, si és tan amable, m'agradaria que contestés algunes preguntes.

P1 Sexe del'entrevistat

Home ... 1

Dona... 2

P2 Quina edat té?

Anys complerts

--

P3 On va néixer?

Lloc _ _ _ _ _

Concello _ _ _ _ _

Galícia 1

Països de llengua

catalana País Basc 2

Resta d'Estat 3

Altres amb 1 llengua 4

Altres amb diverses llengües 5

P4 On es troba aquest lloc?

Costa 1

Interior 2

Muntanya 3

P5 Ha viscut fora de Galícia?

Sí 1

No 2

P6 On va viure?

Països de llengua

catalana País Basc 1

Resta d'Estat 2

Altres amb 1 llengua 3

Altres amb diverses llengües 4

P7 Quants anys?

Nombre d'anys _ _

P8 A quina edat va anar a Galícia?

Anys complerts _ _

P9 ¿Quina és/era la professió del seu pare?

Professió _ _ _ _ _

P10 ¿Quina és/era la professió de la seva mare?

Professió _ _ _ _ _

P11 Quina és/era la seva professió?

Professió _ _ _ _ _

P12 Quantes persones conviuen amb vostè en el seu nucli familiar?

Nombre de persones _ _

P13 Quins estudis ha realitzat o està realitzant?

Cap	1
Primaris incomplets	2
Primaris complets	3
F.P.	4
Batxillerat	5
Carrer de cicle curt	6
Carrera de cicle llarg	7
Altres	8

P14 Quina llengua parla?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1

P15 En quina llengua vàreu aprendre a parlar?

Gallec	1
Castellà	2
Ambdues	3
Altres	4

P16 Quina és la seva competència en gallec?

	Molt	Bastant	Poc	Gens	N.A.
Entendre	4	3	2	1	9
Parlar	4	3	2	1	9
Llegir	4	3	2	1	9
Escriure	4	3	2	1	9

P17 Com va aprendre a parlar gallec?

Família	1
Escola	2
Amics	3
Veïns	4
Feina	5
Altres	6
N.A.	9

P18 Quines són/eren les competències lingüístiques en gallec de la seva família?

	Cap	Entendre	Entendre i parlar	Entendre, parlar i llegir	Entendre, parlar, llegir i escriure	Entendre, llegir i escriure	N.A. NS/NC
Pare	1	2	3	4	5	8	9
Mare	1	2	3	4	5	8	9
Avi	1	2	3	4	5	8	9
Àvia	1	2	3	4	5	8	9

P19 Quina llengua parlava el seu pare amb vostè?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P20 Quina llengua parlava la seva mare amb vostè?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P21 Quina llengua parlaven els vostres avis entre ells?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P22 Quina llengua parlaven els vostres pares amb els vostres avis?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P23 Quina llengua parlava el seu avi matern?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P24 Quina llengua parlava la seva àvia materna?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà ...	1
N.A.	9

P25 Quina llengua parlava el seu avi patern?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P26 Quina llengua parlava la seva àvia paterna?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P27 Quina llengua parla/va amb els seus germans?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P28 Sempre ha parlat la mateixa llengua que ara?

sí 1
no 2

P29

Quina llengua parlava?	Només gallec	Més gallec que castellà	Més castellà que gallec	Només castellà	N.A. NS/NC
Fins als 13 anys	4	3	2	1	9
Dels 14 als 18 anys	4	3	2	1	9
Dels 19 als 30 anys	4	3	2	1	9
Dels 31 en endavant	4	3	2	1	9

P30 Perquè va canviar de llengua?

Per pròpia voluntat 1
Per influència de l'escola 2
Per motius laborals 3
Per adaptar-me al medi 4
Per la consideració social del gallec 5
Per altres raons 6
Ns/nc 9

P31 Quina llengua es parlava a la seva feina?

Només gallec 4
Més gallec que castellà 3
Més castellà que gallec 2
Només castellà 1
N.A. 9

P32 (Professions liberals) Quina llengua parlava amb els seus clients?

Només gallec 4
Més gallec que castellà 3
Més castellà que gallec 2
Només castellà 1
N.A. 9

P33 (Professions no liberals) Quina llengua parlava amb els seus companys de feina?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P34 (Professions no liberals) Quina llengua parlava amb els seus empleats/subordinats?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P35 (Professions no liberals) Quina llengua parlava amb els seus superiors?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P36 La llengua de la feina ha condicionat la seva llengua habitual?

sí	1
no	2

P37 En quin sentit?

A favor del gallec	2
A favor del castellà	1

P38 Quina llengua parla/va amb el seu marit/muller?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P39 Quina llengua parla/va amb els seus fills?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P40 Quina llengua parla/va amb les seves filles?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P41 Quina llengua parla/va amb els seus fills/filles més joves?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P42 Quina llengua parla/va amb els seus fills/filles més grans?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P43 En quina llengua castiga els seus fills?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P44 Quina llengua utilitza quan discuteix o s'enfada?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà ...	1
N.A.	9

P45 Quina llengua parla amb els seus germans?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P46 Quina llengua parla amb les seves germanes?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P47 Quina llengua parla/va amb els seus germanes/germanes petits?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P48 Quina llengua parla/va amb els seus germanes/germanes?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P49 I amb el seu pare?

Només gallec .	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P50 I amb la seva mare?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P51 I amb els avis materns?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P52 I amb els avis paterns?

Només gallec	4	
Més gallec que castellà	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà		1
N.A.	9	

P53 I amb altres familiars més grans?

Només gallec	4	
Més gallec que castellà	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà	1	
N.A.	9	

P54 I amb altres familiars més joves?

Només gallec	4	
Més gallec que castellà	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà	1	
N.A.	9	

P55 Condiciona/ha condicionat la llengua de la vostra parella la vostra pròpia llengua?

Sí	1
No	2
N.A.	3

P56 De quina manera?

A favor del gallec	1
A favor del castellà	2

P57 Quina llengua parla amb els veïns?

Només gallec	4	
Més gallec que castellà	3	
Més castellà que gallec		2
Només castellà		1
N.A.	9	

P58 I amb els veïns de fora de Galícia?

Només gallec	4	
Més gallec que castellà	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà	1	
N.A.	9	

P59 Quina llengua parla amb els amics?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec ...	2
Només castellà ...	1
N.A.	9

P60 Quina llengua parla quan va a una botiga de queviures o al forn de pa?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P61 I quan fa compres no habituals: roba, electrodomèstics, etc?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P62 En quina llengua acostuma a parlar amb un desconegut?

Sempre en gallec .	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Sempre castellà ...	1
N.A.	9

P63 Per quin motiu?

Perquè és la meva llengua habitual	1
Per voluntat pròpia	2
Per si no entén l'altra llengua.	3
Depèn d'on estigui	4
Segons l'edat de l'interlocutor	5
Segons l'aspecte de l'interlocutor (roba, aparença)	6
Perquè no s'ha de parlar una altra llengua amb un desconegut	7
Segons el sexe de l'interlocutor	8
Per altres raons	9

P64 Quina llengua parla amb algú de confiança?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1

P65 Quina llengua utilitza quan han de resoldre assumptes a l'ajuntament?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P66 Quina llengua utilitza quan han de resoldre assumptes a la Xunta?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P67 Quina llengua parla amb el metge de capçalera?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P68 I amb l'especialista?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
N.A.	9

P69 En comparació amb el castellà, l'ús normal del gallec als ajuntaments i a la Xunta us sembla

Molt més adequat	5
Bastant adequat	4
Igual	3
Molt menys adequat	2
Bastant menys adequat	1
N.A.	9

P70 En comparació amb el castellà, l'ús del gallec en un testament o en un contracte us sembla...

Molt més adequat	5
Bastant adequat	4
Igual	3
Molt menys adequat	2
Bastant menys adequat	1
N.A.	9

P71 Si tingués un judici i el seu advocat el defensés en gallec, vostè estaria

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC	9

P72 En comparació amb l'ús del gallec, l'ús del castellà us sembla...

Molt més adequat	5
Bastant adequat	4
Igual	3
Molt menys adequat	2
Bastant menys adequat	1
N.A.	9

P73 En quina llengua llegeix habitualment?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà ...	1
N.A.	9

P74 Què li sembla que les notícies del diaris esportius i generalistes estiguin en gallec?

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC	9

P75 La toponímia i els noms dels carrers de Galícia han de ser només en gallec

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC.	9

P76 Quan ha de deixar una nota a algú, en quina llengua l'escriu?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P77 En quina llengua son els programes de TV que vostè veu?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P78 En quina llengua son els programes de ràdio que vostè sent?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P79 En comparació amb el que parla vostè, el gallec que es parla a la ràdio y a la TV és...

Molt semblant	5
Bastant semblant	4
Semblant	3
Bastant diferent	2
Molt diferent	1
NS/NC.	9

P80 Cal que hi hagi més programes de ràdio y TV en gallec.

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P81 S'ha d'utilitzar més el gallec en la publicitat.

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P82 Va estudiar gallec a l'escola?

Sí	1
No	2

P84 Las asignatures que no siguin de llengua i literatura española han de ser en gallec

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P85 ¿En quina llengua escriu/escrivia a l'escola?

Sempre en gallec	4	
Més en gallec que en castellà		3
Més en castellà que en gallec		2
Sempre en castellà	1	
N.A.	9	

P86 En quina llengua parlava amb els seus companys de classe?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P86 I en el pati?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P87 En quina llengua parla/parlava amb els seus professors?

Sempre en gallec	4
Més en gallec que en castellà	3
Més en castellà que en gallec	2
Sempre en castellà	1
N.A.	9

P89 En quina llengua prefereix/preferia les classes?

Gallec	4
Indiferent	3
Ambdues	2
Castellà	1

P90 Com creu que és el castellà, en relació amb el gallec per l'ensenyament de les matemàtiques?

Molt més adequat	1
Bastant adequat	2
Igual	3
Molt menys adequat	4
Bastant menys adequat	5
N.A.	9

P91 Com creu que és el castellà, en relació amb el gallec per l'ensenyament de la història?

Molt més adequat	1
Bastant adequat	2
Igual	3
Molt menys adequat	4
Bastant menys adequat	5
N.A	9

P92 La llengua de l'escola va condicionar la seva llengua habitual?

sí	1
no	2

P93 En quin sentit?

A favor del gallec	2
A favor del castellà	1

P94 El gallec ha de ser la llengua habitual de l'escola

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC	9

P95 Com valora el fet que pares gallegoparlants parlin als seus fills en castellà?

Totalment d'acord	1
Bastant d'acord	2
Indiferent	3
Bastant en desacord	4
Totalment en desacord	5
NS/NC	9

P96 Creu que el castellà serveix més, menys o igual que el gallec?

Més que el gallec	1
Igual que el gallec	2
Menys que el gallec	3
Ns/nc	9

P97 Si vostè es dirigeix a algú en gallec i li contesten en castellà, què pensa?

M'agrada	1
És normal	2
Indiferent	3
No és gaire correcte	4
És de mala educació	5
N.A.	9
NS/NC	9

P98 Si vostè es dirigeix a algú en castellà i li contesten en gallec, què pensa?

M'agrada	5
És normal	4
Indiferent	3
No és gaire correcte	2
És de mala educació	1
N.A.	9
NS/NC	9

P99 Quina llengua han d'aprendre els nens a casa?

Només gallec	1
Més gallec que castellà	2
Més castellà que gallec	3
Només castellà	4
NS/NC	9

P100 Perquè?

Perquè és la llengua habitual dels pares	1
Perquè és/són la/les llengua/llengües de Galícia	2
Perquè és la llengua de l'Estat	3
Perquè és útil (possibilitats de comunicació; ampliació de la cultura)	4
Perquè no serveix cap altra	5
Per la consideració social d'aquesta llengua	6
Per altres raons	7

P101 Com valora el fet que hi hagi pares castellanoparlants que parlin gallec als seus fills?

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord...	4
Indiferent ...	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord...	1
NS/NC	9

P102 Actualment la gent jove parla...

Només gallec	5	
Més gallec que castellà		4
Gallec i castellà per igual	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà ...	1	
NS/NC	9	

P103 Actualment la gent gran parla...

Només gallec	5	
Més gallec que castellà		4
Gallec i castellà per igual	3	
Més castellà que gallec	2	
Només castellà		1
NS/NC	9	

P104 Actualment la gent amb estudis parla...

Només gallec	5
Més gallec que castellà	4
Gallec i castellà per igual	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P105 Actualment la gent amb estudis parla...

Només gallec	5
Més gallec que castellà	4
Gallec i castellà per igual	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P106 Quina llengua han de parlar els gallecs?

Gallec	3
Ambdues	2
Castellà	1
NS/NC .	9

P107 Si es deixés de parlar gallec, la cultura i la identitat de Galícia...

Es perdria	3
Es mantindria	2
NS/NC	9

P108 Quina opinió té vostè que es potenciï l'increment de l'ús del gallec?

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent ...	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC	9

P109 Les mesures que es prenen per afavorir l'ús del gallec li semblen...

Excessives	1
Una mica excessives	2
Suficients	3
Insuficients	4
Molt insuficients	5
NS/NC	9

P110 Qui, i en quina mesura s'hauria de responsabilitzar da normalització del gallec?

	Molt	Bastant	Una mica	Poc	Gens	NS/NC
Govern central	5	4	3	2	1	9
Ensenyament	5	4	3	2	1	9
Mèdia	5	4	3	2	1	9
Empreses	5	4	3	2	1	9
Ajuntaments	5	4	3	2	1	9
Xunta	5	4	3	2	1	9
Pares	5	4	3	2	1	9
Intelectuals	5	4	3	2	1	9

P111 Quin serà el futur de les llengües a Galícia?

Es parlarà només gallec	5	
Es parlarà més gallec que castellà	4	
Es parlaran ambdues per igual		3
Es parlarà més castellà que gallec	2	
Es parlarà només castellà	1	
NS/NC	9	

P112 Per a vostè, el tema de la llengua és...

Molt important	5	
Bastant important	4	
Important	3	
Poc important	2	
Gens important		1
NS/NC	9	

P113 Tots els que viuen a Galícia han de saber i conèixer gallec...

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P114 Si vostè està en un grup on la majoria parla castellà però tots entenen el gallec, quina llengua utilitza?

Només gallec	5
Més gallec que castellà	4
Gallec i castellà per igual	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P115 Si vostè està en un grup on la majoria parla gallec però tots entenen el castellà, quina llengua utilitza?

Només gallec	5
Més gallec que castellà	4
Gallec i castellà per igual	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P116 Si vostè està en un grup on la majoria parla gallec, quina llengua utilitza?

Només gallec	5
Més gallec que castellà	4
Gallec i castellà per igual	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P117 Per vostè, el gallec es parla...

	més	igual	menys	NS/NC
Que fa 10 anys	3	2	1	9
Que fa 25 anys	3	2	1	9
Que fa 40 anys	3	2	1	9

P117 En els últims anys, la seva estimació pel gallec...

Han augmentat	3
S'ha mantingut	2
Ha disminuït	1
NS/NC	0

P118 Si ha fet cap curs de gallec fora de l'escola, quin ha estat el motiu principal?

Per millorar professionalment	3
Pel meu interès cap a la llengua gallega	2
NS/NC	0

P119

Quin tipus de diploma o acreditació va obtenir en aquest?

Oficialment homologat per la Xunta	1
Sense homologació oficial	2
NS/NC	0

P120 Li agradaria aprendro ou millorar el seu gallec?

Molt	5
Bastant	4
Indiferent	3
Poc.	2
Gens	1
NS/NC	9

P121 Com creu que és el gallec de la seva zona?

Molt bo	5
Bo	4
Ni bo ni dolent	3
Dolent	2
Molt dolent	1
NS/NC	9

P122 Què li sembla el gallec de la TV.?

Molt bo	5
Bo	4
Ni bo ni dolent	3
Dolent	2
Molt dolent	1
NS/NC	9

P123 Qui és més gallec?

Qui parla gallec	3
Qui va néixer a Galícia	2
Qui viu i treballa aquí	1
NS/NC	9

P124 Qui parla castellà té més estudis que qui parla gallec.

Totalment d'acord	1
Bastant d'acord	2
Indiferent	3
Bastant en desacord	4
Totalment en desacord	5
NS/NC	9

P125 Qui parla castellà mereix més consideració social qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P126 S'ha de donar més oportunitats d'ascens professional a qui parla castellà que a qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P127 Qui parla castellà amb un fort accent gallec té menys possibilitats d'ascendir en la seva professió.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC.	9	

P128 Qui parla castellà té més possibilitats de fer amics que qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P129 Qui parla castellà té més possibilitats de relacionar-se socialment que qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P130 Qui parla castellà és més realista o pràctic qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P131 Qui parla gallec és a primera vista més simpàtic o afable que qui parla castellà.

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P132 Qui parla gallec és més accessible per parlar que qui parla castellà.

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P133 Qui parla castellà mereix més respecte que qui parla gallec.

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P134 El gallec és una llengua més bonica que el castellà.

Totalment d'acord	5	
Bastant d'acord	4	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	2	
Totalment en desacord		1
NS/NC	9	

P135 Quina creu que és la llengua dels gallecs?

Gallec	3
Ambdues	2
Castellà	1
NS/NC	9

P136 El castellà és més apropiat que el gallec per parlar a la ciutat

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P137 El castellà és més apropiat que el gallec per parlar als pobles

Totalment d'acord	1	
Bastant d'acord	2	
Indiferent	3	
Bastant en desacord	4	
Totalment en desacord		5
NS/NC	9	

P138 El gallec és més apropiat que el castellà per parlar als pobles.

Totalment d'acord	5
Bastant d'acord	4
Indiferent	3
Bastant en desacord	2
Totalment en desacord	1
NS/NC	9

P139 El castellà és més apropiat que el gallec en el món actual.

Totalment d'acord	1
Bastant d'acord	2
Indiferent	3
Bastant en desacord	4
Totalment en desacord	5
NS/NC	9

ENTREVISTAT: COMPLETI EL QÜESTIONARI AMB AUTORESPOSTES

P140 Quin és el seu nivell d'ingressos mensuals?

Menys de 56.000.....	1
De 56.000 a 74.000	2
De 75.000 a 99.000.....	3
De 100.000 a 149.000	4
De 150.000 a 199.000	5
De 200.000 a 300.000.....	6
Més de 300.000.....	7
NS/NC	9

P141 Amb quin dels partits polítics citats tot seguit se sent vostè més identificat?

BNG	1
CDS	2
PSG-EG	3
EU	4
PP	5
CG/CNG	6
PSOE	7
Altres	8
NS/NC	9

ENTREVISTADOR: REGISTRI, SENSE PREGUNTAR, LES OBSERVACIONS A LES PREGUNTES SEGÜENTS.

P142 Classe social de l'entrevistat

Baixa	1
Mitjana-baixa	2
Mitjana	3
Mitjana-alta	4
Alta	5

P143 Els judicis emesos sobre la llengua al marge de les preguntes formulades van ser...

Molt positius	5
Positius	4
Neutres	3
Negatius	2
Molt negatius	1
N.A	9

P144 Quina/es llengua/llengües va observar en l'àmbit familiar en persones distintes a l'entrevistat?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P145 Quina/es llengua/llengües va observar en l'àmbit de relacions en persones distintes a l'entrevistat?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P146 Quina llengua va utilitzar l'entrevistat?

Només gallec	4
Més gallec que castellà	3
Més castellà que gallec	2
Només castellà	1
NS/NC	9

P147 Tenia dubtes a l'hora de parlar?

Sí 1

No 2

Algunes vegades 3

P148 Es va mostrar aparentment tens o condicionat?

Sí 1

No 2

Altres observacions d'interès:

Annex 2

MATCHED-GUISE QUESTIONNAIRE

QUESTIONNAIRE

CONCURSANT Núm.

NOM:.....

Quantitat de respostes 1 2 3 4 5

La persona que parla,		Molt poc					Molt
Sembla intel·ligent	1	2	3	4	5	6	
Sembla simpàtica	1	2	3	4	5	6	
Sembla una persona culta	1	2	3	4	5	6	
Sembla físicament atractiva	1	2	3	4	5	6	
Sembla digna de confiança	1	2	3	4	5	6	
Sembla tenir sentit de l'humor		1	2	3	4	5	
6							
Sembla tenir interès en progressar	1	2	3	4	5	6	
Sembla una persona oberta	1	2	3	4	5	6	
Sembla tenir confiança en si mateixa	1	2	3	4	5	6	
Sembla acceptar nous usos i costums		1	2	3	4	5	
6							
Sembla una persona generosa		1	2	3	4	5	
6							
Sembla tenir capacitat per dirigir	1	2	3	4	5	6	
Sembla una persona divertida		1	2	3	4	5	
6							
Sembla una persona treballadora	1	2	3	4	5	6	
Sembla orgullosa	1	2	3	4	5	6	
Sembla fidel	1	2	3	4	5	6	
Sembla una persona pràctica	1	2	3	4	5	6	

A quin tipus de feina creu que es dedica?.....

Quin retrar creieu que coincideix amb aquesta veu?

Homes 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Dones 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Qüestionari de valoració del concurs

QÜESTIONARI

VALORACIÓ DEL CONCURS

NOM:

Us ha semblat divertit 1 2 3 4 5 6

Quin grau d'èxit creieu que tindrà? 1 2 3 4 5 6

Heu observat cap anomalia o defecte en el seu desenvolupament?

.....
.....
.....

Canviaria alguna cosa?

.....
.....
.....

Qüestionari de caracterització sociodemogràfica

QÜESTIONARI

Preguntes:

Dades d'identificació (nom i cognoms):

.....
.....

Edat:

On va néixer?.....

Quina és el seu lloc de residència habitual?

Quin és el seu nivell d'estudis?

En quina llengua va dir les seves primeres paraules?

En quina llengua li parlen/parlaven els seus pares?.....

Quina llengua parla habitualment?.....

Quina llengua parla habitualment la seva parella?.....

Alternatives de resposta: *Gallec* *Castellà* *Ambdues**

*Si la resposta és "Ambdues", especificar quina de les dues es parla en major mesura.

GUIÓ DE L'ENTREVISTA EN PROFUNDITAT

ENTREVISTA

Estem duent a terme un estudi sobre les relacions socials dels gallecs. Per això ens interessaria conèixer alguns aspectes relacionats amb les vostres experiències personals passades i presents. La confidencialitat de les vostres respostes està totalment garantida. Us agrairíem la màxima sinceritat possible en les vostres respostes. Si alguna pregunta us sembla massa personal teniu el dret de no contestar-la. Pot ser que en algun moment us demanem noms o inicials de persones i llocs concrets amb l'única finalitat de situar millor les vostres vivències. Us agraïm per endavant la vostra col·laboració.

I. Dades personals

Es recolliran les dades personals complementàries de l'entrevistat. D'aquesta manera s'intentarà establir un clima de confiança entre l'entrevistador i l'entrevistat.

ESTABLIR CONVERSA INFORMAL

Les dades que cal recollir són les següents:

POSAR EN MARXA LA GRAVADORA

Digui'm, quin any va néixer?, on? *(especificar al màxim).*

On viu actualment? *(Especificar barri)?*

Quins estudis i cursos de formació ha realitzat? *(Especificar especialitat).*

Quina és la seva feina?

DEMANAR PERMÍS PER TUTEJAR

"Ara us demanaré que feu un esforç per recordar alguns fets i persones vinculats a la seva infància i joventut".

1. On van néixer els seus pares?, en quins llocs van viure *(si és rural especificar **llocs**, si és urbà especificar **barris**)*? Descriu breument a què es van dedicar professionalment al llarg de la seva vida, quins estudis tenen/tenien?
2. I els seus avis (MATERNS i PATERNS), a què es dediquen/dedicaven?
3. (JOVES i ADULTS) I la seva parella, on va néixer en quins llocs va viure, a què es dedica (estudis)?

4. Qui vivia a la casa on va passar la seva infància?, (*preguntar pels germans*) quina d'aquestes persones recorda amb més afecte? (**qui especialment**), passava temporades en cap altra casa (**lloc o barri**)? on?
5. En quins llocs ha viscut (canvis de ciutat, poble o barri), què el va portar a aquests llocs?, quins considera més positius per a la seva vida?, quines eren les diferències més rellevants entre la gent d'un lloc i altre (nivell socioeconòmic, maneres de comportar-se, hàbits, **llengua**...)?
6. On anava a l'escola?, de quin tipus era?, durant quants anys va anar-hi? Si es desplaçava per estudiar, quantes hores diàries passa/passava en el lloc on estava la seva escola?; i el seu institut, on estava?, de quin tipus era?, *Si es desplaça/va per estudiar* quantes hores diàries passa/passava en el lloc on estava el seu institut?
7. Va canviar alguna vegada d'escola?, ¿perquè?, quina edat tenia? considera que va ser un canvi positiu a la seva vida?, quines eren les diferències més rellevants entre la gent d'un lloc i altre? També canvis entre EGB i BUP (nivell socioeconòmic, **llengua**...).
8. Quines **assignatures** considera més importants per a la formació dels alumnes?, i menys?, perquè?
9. Recorda algun professor amb especial afecte?, quina assignatura donava?
10. Recorda d'on eren els seus companys de joc **més importants** fins als 14 anys?, parlava sovint amb ells?, van fer estudis mitjans o superiors? (Especificar qui i quins estudis). (*Si ja no manté contacte amb ells, preguntar per l'última ocupació i nivell d'estudis coneguts*), a què es dediquen?
11. Recorda d'on eren els seus companys d'aventures més importants dels 14 en endavant, parla sovint amb ells?, van fer estudis mitjans o superiors? (Especificar qui i quins estudis). (*Si ja no manté contacte amb ells, preguntar per l'última ocupació i nivell d'estudis coneguts*), a què es dediquen?
12. Què volen/volien els seus pares que sigui/fos de gran? *Si contesta que no ho recorda preguntar-li*: fins on volien que arribés en els seus estudis? I vostè, a què volia dedicar-se? *Si no concorda amb el que desitjaven els pares o el subjecte, preguntar* creu que en la situació familiar es donen/donaren les circumstàncies necessàries perquè es complís aquest somni, perquè? com veu el futur a nivell **personal i professional**?
13. Tenia parents fora de Galícia?, on?, amb quina freqüència us vèieu? Quan us vèieu, com se sentia amb ells: molt a gust, indiferent o gens a gust? Què li semblava la seva forma de vida respecte de la dels altres veïns?

14. (HOMES) On va fer el servei militar?, a quina destinació?, va fer-hi grans amistats?, d'on eren?, segueix mantenint contacte amb cap d'ells?, què feien, pensaven fer o van fer des del punt de vista acadèmic o professional?

Ara us demanarem que ens parli una mica de la seva vida habitual:

15. De què viu la majoria de la gent del seu veïnat (per exemple, la del seu edifici, voldria mudar-se a un altre lloc?, si pogués, on li agradaria mudar-se?, perquè?

16. Quines feines ha estat realitzant fins ara?, on estaven situades aquestes feines?, en quina es va sentir més còmode?, i menys?, perquè?.

17. *Si es desplaça per treballar* quantes hores diàries passa en el lloc on està situada la seva feina?

18. *Si es professional autònom:* quin tipus de clients té a la seva feina? (rurals-urbans, professions, edats, etc.)

19. *Si té assalariats:* d'on són?, quin tipus de qualificacions tenen?, té alguna relació amb ells fora de la feina?

20. *Si té caps, com definiria la seva relació amb ells?* (merament laboral, d'amistat, de companyonia...).

21. Quines activitats realitzat en el seu temps de lleure? *Si esmenta la lectura,* quin tipus de lectures prefereix?, llegeix amb freqüència?, amb quina freqüència?, en gallec o en castellà? *Si esmenta la música,* quin tipus de música, grups...?

22. I la resta de la família, llegeix amb freqüència?, amb quina freqüència?, en gallec o en castellà?

23. On passa les vacances? *Si viatja durant les vacances* , a quins llocs li agrada anar? Amb quina freqüència visita el poble/ciutat?, amb qui?, qui visita? On se sent més còmode, al poble o a la ciutat? perquè? On passa el cap de setmana? Per sortir a divertir-se, prefereix els pobles o les ciutats?, perquè?, quin tipus d'activitats hi realitza (compres, cinema, copes...)?

24. En quines activitats de lleure gasta més diners? (viatges, sortir de nit, llibres, música...).

25. Quan fa les compres no habituals, com ara roba, cosmètics, llibres, on sent que el tracten millor, en centres comercials, botigues de luxe o establiments de barri?, perquè?

26. Quins **requisits** ha de tenir una persona per ser considerada gallega pels altres gallecs? Creu que la personalitat dels gallecs té **característiques** que els distingeix de la resta dels espanyols?, quines?, afavoreixen o perjudiquen els gallecs?
27. Quins aspectes li semblen positius o negatius en el fet de canviar des de l'entorn rural als pobles mitjans i ciutats?, perquè?, creu que la cultura gallega es ressent d'aquest canvi?, com?
28. Participa en activitats organitzades o actes culturals? De quin tipus? (caça, associació de dones rurals, mestresses de casa, agrupació folklòrica, agrupació esportiva...? D'acord amb la vostra experiència, les persones que faciliten el funcionament adequat del grup: són més les de Galícia o les de fora, les que parlen gallec o castellà, les que tenen estudis elevats o baixos?
29. Coneix cap personatge gallec que destaqués en el passat en el camp de la política, la cultura, la ciència, etc, a Espanya o a la resta del món?
30. Quina utilitat li troba als costums populars gallecs (pràctiques, proverbis, sanadors, compositors...)?, creu que s'hauria de recórrer a ells o que ja no serveixen en la societat moderna?
31. L'endarreriment científicotècnic associat amb Galícia, a quina època es remonta?, a què creu que és degut?, pensa que aquesta endarreriment està superat?

"Ara ens interessa conèixer la seva opinió sobre alguns temes que estan generant polèmica en l'actualitat"

32. Creu que els homes i les dones expressen les seves emocions de la mateixa manera?
33. Creu que els marginats, especialment gays i lesbianes, ho són perquè són malalts i necessiten més ajuda, perquè no controlen els seus vicis o perquè expressen la seva sexualitat d'una forma diferent?
34. Creu que l'obediència i el respecte a l'autoritat són les virtuds més importants que s'han d'inculcar als fills?
35. En la seva opinió, la seva posició social és, comparada amb la dels seus pares, superior, igual o inferior? Si l'entrevistat contesta que és superior o inferior, quines raons creu que expliquen que la seva situació canviés respecte de la dels seus pares?

36. Com ha de comportar-se una persona per aparentar (*el tingui o no*) tenir un alt nivell de vida (retrat robot pel que fa a l'aspecte físic, **llengua**, possessions, etc.) (No valen generalitats, p. ex. "*ser educat*", *l'entrevistat ha de dir què entén per ser educat*), i un elevat nivell cultural?

Tot seguit li farem algunes preguntes sobre les formes d'expressar-se que tenen les persones que viuen a Galícia.

37. Per vostè, què és parlar bé en gallec?

38. Creu que els parlants poden canviar el seu accent? (*No ficar-se en les varietats del gallec, parlar de l'accent en general*). S'ha de fer?, és útil fer-ho? quan?

39. Pensa que com a conseqüència de canvis de domicili, professió o ascensos laborals, i canvis d'amistats es pot canviar la llengua en la que s'expressen les persones?, Coneix cap cas entre els seus parents o amics?, i com reaccionen els parents i amics quan una persona canvia la llengua habitual en la que es comunica amb ells?, amb qui se sent/sentiria incòmode si volgués començar a utilitzar habitualment l'altra llengua?

40. Per tal que els seus fills (reals o hipotètics) triomfin personalment i professionalment, són importants les llengües?, han d'utilitzar de forma diferent el gallec i el castellà?, quan l'una i quan l'altra?

41. Quina creu que és la llengua predominant en la zona on viu vostè?, pensa que s'hi parla bé aquesta llengua? i l'altra?, perquè?

42. Creu necessària l'assignatura de llengua gallega?, perquè?, què pensa dels professors que imparteixen aquesta assignatura (*imatge prototípica si s'escau*)?, creu que a l'escola és més important conèixer el llenguatge escrit d'una llengua o practicar-ne la parla?, i en el cas del gallec?, perquè?

43. Ha mantingut alguna vegada converses sobre la llengua que han de parlar els gallecs?, amb qui?, què n'opina? (*cal que esculli entre una d'elles*), quina pot l'opinió dels seus veïns i amics respecte d'aquest tema (*cal que esculli entre una d'elles*)?, creu que els gallecs haurien d'arribar a ser monolingües o perquè es tria aquesta llengua?

44. En alguna ocasió ha notat que algú es molestava perquè us dirigíeu a ell en una altra llengua?, qui?, on?

45. Considera que parlar gallec està de moda o passat de moda?, Existeix un sol gallec o diversos?, en què es diferencien?

46. Creu que algunes persones poden ser tractades per altres de manera diferent degut a la llengua que parlen?, coneix algun cas?, coneix alguna persona a la que li hagi passat?, perquè creu que passa?
47. Creu que un adolescent pot sentir vergonya dels seus pares quan parlen amb un fort accent, quan demostren tenir poc nivell cultural o quan tenen un aspecte camperol?: (**ordenar per importància**) (posar exemples si s'escau, "en una botiga de roba", "a la TV gallega", "amb els professors"), perquè?
48. Barreja les dues llengües quan parla? Es pot fer? (És recomanable, convenient...).
49. En quina llengua pensa que s'expressa vostè millor?, perquè? Parla alguna vegada l'altra llengua?, en quin tipus de situacions i amb qui?, perquè prefereix aquesta llengua en aquestes situacions?
50. Què passa quan ha de parlar amb un desconegut i és vostè qui inicia la conversa?, per exemple per demanar l'hora pel carrer.
51. *Si contesta "castellà",* perquè creu que ha d'utilitzar el castellà quan la majoria dels gallecs (més del 90%) entén l'altra llengua?
52. *Si contesta "si veig que no entén o no és d'aquí", preguntar:* què li fa pensar que aquella persona no entén o no és d'aquí?
53. Sap en quina llengua va dir les seves primeres paraules?, *si no ho sap preguntar-li:* en quina llengua va aprendre a parlar?, en algun moment de la seva vida va començar a parlar amb més freqüència en l'altra llengua?, va coincidir aquest canvi amb cap altre esdeveniment important a la seva vida, quines van ser les raons del canvi?
54. A l'escola on va estudiar, recorda quines classes s'impartien en gallec i quines en castellà? I a l'institut? (*En el cas que recordi algun professor en especial*) Ens ha dit que recordava amb especial afecte un professor, podria dir-me en quina llengua impartia les classes?
55. Quan era adolescent, preferia que els seus pares li parlessin en gallec o en castellà?
56. Pel que fa als professors, quina llengua prefereix que utilitzin? I vostè amb ells?, I amb els companys de classe o ells amb vostè? Recorda haver-se sentit incòmode en alguna situació pel fet de parlar en una o altra llengua?
57. Quina llengua parlava amb els seus millors amics abans dels 14 anys?, i després dels 14 anys?, i actualment?, quina llengua parlen amb vostè?

58. Amb quines activitats d'oci, culturals o associatives va estar vinculat amb una certa regularitat en cadascun dels llocs on ha passat la seva vida (associacions, grups de dansa, cant, classes particulars, equips, etc.), quina era la llengua dominant en aquests grups?
59. En la seva infància, quina llengua parlava amb els parents de fora?, i ara?
60. (HOMES) Quina llengua parlava amb els companys a la caserna on va fer el servei militar?, i amb els superiors?, va percebre cap tipus de pressió per utilitzar una o altra llengua?
61. En quina llengua se sent més còmode quan ha de seduir una persona?, ha intentat alguna vegada seduir algú en l'altra llengua?
62. En quina llengua es va adreçar per primer cop a la seva parella?, i ella a vostè?, quina llengua utilitza habitualment amb ella?
63. Com ha conseguit la seva feina actual? Què s'ha de fer i què s'ha d'evitar en una entrevista de feina (*ens interessa especialment què dir, com dir-ho, en quina **llengua***)?
64. Pot la llengua que hom parla afavorir determinats tipus de feina?, a quin tipus de feines s'associa una i altra llengua?
65. Quina llengua parlen habitualment els treballadors en el seu centre de treball?, i amb el cap?, existeix cap norma formal o informal al respecte?, aquesta norma és acceptada per tots els treballadors?
66. Perquè creu que alguns pares gallegoparlants parlen en castellà als seus fills?
Perquè creu que alguns pares castellanoparlants parlen en gallec als seus fills o almenys volen que l'aprenquin?, considera positiu el que fan alguns d'aquests pares?
-

GUIÓ GRUPS DE DISCUSSIÓ

Introducció:

Bona tarda i benvinguts a la reunió. Us agraïm el temps que dediqueu a participar a aquesta conversa. El meu nom és Isabel Suárez, el meu col·laborador es diu Antonio Fernández i treballem en un projecte finançat per la Conselleria de Educación e Ordenación Universitaria. Estem intentant recollir informació sobre la cultura i la llengua gallegues.

Heu estat seleccionats perquè compartiu determinades característiques que ens interessin especialment. Ens interessa saber què penseu perquè les vostres idees són representatives de les idees de moltes altres persones.

Aquesta tarda parlarem de manera informal sobre la llengua. No hi ha respostes correctes o incorrectes, simplement punts de vista que poden ser molt diferents entre si. Si us plau, intenteu sentir-vos completament lliures de comentar els vostres punts de vista encara que difereixin els uns dels altres.

Abans de començar, permeteu-me que us indiqui unes normes generals. Mireu de parlar d'un en dun: estem gravant la sessió ja que no volem perdre cap dels vostres comentaris i si tothom parla al mateix temps no se sentirà res en la gravació. En principi ens adreçarem a vosaltres pel vostre nom però això no significa en cap cas que els vostres noms apareixeran en l'informe. Podeu estar segurs que la informació que es reculli aquí serà estrictament confidencial.

Aquesta reunió durarà aproximadament una hora i mitja i no hi haurà un final formal.

Primer tema: Per començar, ens agradaria conèixer la vostra opinió sobre la situació actual del gallec.

Quina és la vostra percepció sobre la situació del gallec, és a dir, quina ha estat l'evolució de la llengua al llarg dels últims anys?

Quines poden ser les possibles causes d'aquesta situació?

Segon tema: Sabeu que existeix una sèrie d'accions/campanyes institucionals amb l'objectiu de promoure l'ús del gallec.

Podeu dir si recordeu alguna d'aquestes accions/campanyes i com les valoreu (arguments a favor i en contra)?

Quin tipus de resultats creieu que han tingut?

S'haurien d'invertir esforços en accions per afavorir l'ús del gallec? De quin tipus?

Tercer tema: Ara ens agradaria conèixer la vostra opinió sobre la situació del gallec a l'ensenyament: sabeu que existeix una normativa que regula el nombre d'assignatures que s'han d'impartir en gallec?

Quina opinió us mereix aquest fet?

Què us semblaria si augmentés el nombre d'assignatures impartides en gallec?

I si totes les assignatures, excepte les de llengua i literatura castellana, fossin en gallec?

Més genèricament, segons vostè l'àmbit de l'ensenyament afavoreix o dificulta l'ús del gallec?

Quart tema: Passant ara a l'àmbit laboral:

Quina creieu que és la llengua predominant en aquest àmbit?

Existeixen professions on predomina el castellà o el gallec?

Descriviu breument els tipus de professions associats a una i a l'altra llengua (si s'escau).

Cinquè tema:

Penseu que actualment existeixen estereotips associats als parlants d'una o altra llengua? En què consisteixen?

Sisè tema:

Quines són les raons per les quals creien que no es parla més el gallec? Quines circumstàncies haurien de produir-se perquè el jovent parlés més gallec?

COMPOSICIÓ GRUPS DE DISCUSSIÓ

Sexe:

1. Home
2. Dona

Àmbits d'adquisició:

1. Família
2. Escola
3. Amics
4. Veïns
5. Altres

Llengua materna:

1. Castellà
2. Ambdues
3. Gallec

Hàbitat:

1. Urbà
2. Vilego
3. Rural

Llengua habitual:

1. Només castellà
2. Més castellà
3. Més gallec
4. Només gallec

Professió:

Classe 0: (Estudiants)

Classe 1 (Ama de casa, aturat, jubilats, personal de neteja ...)

Classe 2 (Peons industrials, pagesos, ramaders, mariners ...)

Classe 3 (Cambriers, paletes, conserges ...)

Classe 4 (Dependents, auxiliars de clínica, xofers, lampistes, electricistes ...)

Classe 5 (Administratiu, mecanògrafs, propietaris-gerents de comerços ...)

Classe 6 (Capataços, comptables, propietaris-gerents d'hostaleria ...)

Classe 7 (Profesors d'ensenyament mitjà i bàsic, delinians, periodistes ...)

Classe 8 (Biòlegs, artistes, psicòlegs, advocats, banquers, constructors ...)

Estudis:

1. Sense estudis
2. Estudis primaris
3. Estudis secundaris
4. Estudis universitaris grau mitjà
5. Estudis universitaris grau superior

Llengua pares, avis:

1. Baix
2. Mitjà
3. Alt

Motius canvi de llengua:

1. Ideològics
 2. Escola
 3. Amics
-